



ÇANKIRI İLİ YATIRIM DESTEK ve TANITIM STRATEJİSİ 2018-2023



T.C. KUZEY ANADOLU KALKINMA AJANSI
NORTH ANATOLIAN DEVELOPMENT AGENCY

Bölgenin Pusulası, Özgün Fikirlerin Referans Noktası





T.C. KUZEY ANADOLU KALKINMA AJANSI
NORTH ANATOLIAN DEVELOPMENT AGENCY

Bölgenin Pusulası, Özgün Fikirlerin Referans Noktası



ÇANKIRI İLİ **YATIRIM DESTEK** **ve TANITIM STRATEJİSİ** **2018-2023**

HAZIRLAYAN
M. ORAL TAŞÇI

Bu belge, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından bastırılmıştır.

Belge No : 2017-RP-.....

Revizyon No : 00

Revizyon Tarihi : -

ISBN :

1. Basım, Kasım 2017

Editör(ler) : M. ORAL TAŞÇI
Çankırı Yatırım Destek Ofisi
Koordinatör

Tasarım : Sinan KACIR
Basın ve Halkla İlişkiler Müdürü
Kurumsal Yönetimi Birimi

Basım Yeri :

Matbaa Sertifika No :

Bu belgenin her türlü yayın hakkı Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı'na aittir.

Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı'nın izni olmadan, eğitim ve tanıtım amaçlı da olsa hiçbir şekilde bu belgenin tümü veya bir kısmı yayınlanamaz ve çoğaltılamaz.

T.C. Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı

Cebrail Mah. Saray Sk. No: 1 37200 / KASTAMONU

Tel.: 0 (366) 212 58 52 Faks : 0 (366) 212 58 55

E-posta: bilgi@kuzka.gov.tr

www.kuzka.gov.tr

İÇİNDEKİLER

Tablolar Listesi	I
Grafikler Listesi	II
Haritalar Listesi	II
Kısaltmalar	IV
1.1. Mevcut Durum	1
1.2. Sorun Alanları	13
1.2.1. Hâlihazırda Yaşanılan Sorunlar	13
1.2.1.1. Açıklamalar	13
1.2.1.2. Tablo	14
1.2.2. Strateji Döneminde Yaşanması Muhtemel Sorunlar (Riskler).....	18
1.2.2.1. Açıklamalar	18
1.3. Hedefler	21
1.3.1. Açıklamalar.....	21
1.3.2. Tablo	21
2.1. 2017 Yılı Eylem Planı	27
2.1.1. Açıklamalar.....	27
2.1.2. Tablo	28
2.1.2.1. Geçmiş Yıl (2017) Eylem Planı Gerçekleşmeleri Tablosu	28

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Organize Sanayi Bölgeleri (Çankırı, 2016).....	3
Tablo 2. Sanayi Siteleri (Çankırı, 2015)	3
Tablo 3. Kapasite Raporu – İstihdam Verileri (Çankırı, 2011 – 2015).....	4
Tablo 4. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar – İlçe Bazında Firma Sayıları (Çankırı, 2015)	5
Tablo 5. Çankırı İli Dış Ticaret Verileri	6
Tablo 6. İhraç Edilen Ürün Gruplarına Göre Çankırı İli Dış Ticaret Verileri (2012-2015).....	7
Tablo 7. İthal Edilen Ürün Gruplarına Göre Çankırı İli Dış Ticaret Verileri (2012-2015).....	8
Tablo 8. Çankırı İlindeki Yatırım Teşvik Belgeli Yatırımların Sektörel Dağılımı	10
Tablo 9. Çankırı İlindeki Yatırım Teşvik Belgeli (2012-2016)Yatırımların İstihdam Bazlı Dağılımı	11
Tablo 10. Turizm İşletme Belgeli Tesislere Yerli-Yabancı Turist Geliş, Geceleme, Ortalama Kalış Süreleri, Doluluk Oranının Çankırı'daki Dağılımı	12

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. Çankırı İl Nüfusu (2007-2015).....	1
Grafik 2. Sanayi Sicil Belgeli Firmaların Sektörel Dağılımı (Çankırı, 2015)	4
Grafik 3. Sanayi Sicil Belgeli Firmalarda, Sektör Bazlı, Firma Başına Düşen Ortalama Çalışan Sayıları (Çankırı, 2015)	5
Grafik 4. Çankırı İli Dış Ticaret Verileri (2012-2015)	6
Grafik 5. Çankırı'da Yıllara Göre Açılan – Kapanan Firma* Sayıları (adet)	9
Grafik 6. 2012 – 2015 Yılları Arasında Açılan ve Kapanan Firma Türleri	9
Grafik 7. Konut Satış Verileri (TR82, 2013-2015)	11
Grafik 8. Turizm İşletmesi Belgeli Tesisler ve Kapasiteleri	12

HARİTALAR LİSTESİ

Harita 1. Çankırı İlçeleri ve Komşu İller	1
---	---

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
Ar-Ge	: Arařtırma-Geliştirme
İřGEM	: İř Geliştirme Merkezi
İşKUR	: Türkiye İř Kurumu
KDV	: Katma Değer Vergisi
KOSGEB	: Küçük ve Orta lekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KUZKA	: Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı
OSB	: Organize Sanayi Bölgesi
Çankırı YDO	: Çankırı Yatırım Destek Ofisi
TBB	: Türkiye Bankalar Birliği
TKDK	: Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu
TOBB	: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TPE	: Türk Patent Enstitüsü
TSO	: Ticaret ve Sanayi Odası
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
YDO	: Yatırım Destek Ofisi

1.1. MEVCUT DURUM

Kalkınma Bakanlığı tarafından 19.10.2016 tarih ve 4280 sayılı yazı ile belirtilen talep kapsamında yıllık olarak düzenli bir şekilde İl Yatırım ve Tanıtım Stratejisi hazırlamakla görevlendirilmiş olan Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (KUZKA) Çankırı Yatırım Destek Ofisi (ÇYDO), gerek il ve bölge özelinde saha ziyaretleri kapsamında elde ettiği tecrübeleri, gerekse il özelinde Ajans tarafından hazırlanan ilçe raporlarını ve ilgili kurumlardan temin ettiği verileri bu analizde kullanarak Çankırı iline yönelik "Çankırı İl Yatırım ve Tanıtım Stratejisi" çalışmasını tamamlamayı planlamaktadır.

Çankırı'da merkez ilçe dahil toplam 12 ilçe bulunmaktadır. İlin başta Ankara olmak üzere Kastamonu, Karabük, Bolu, Kırıkkale ve Çorum dahil toplam 6 ile sınırı bulunmaktadır. İstanbul'u Samsun'a, Samsun'u da Trabzon'a kadar bağlayan D-100 (E-80) karayolunun Çankırı'dan geçiyor olması büyükşehirlere olan ulaşımın kolaylaşmasını sağlamakta ve lojistik açıdan ticari hareketliliği artırmaktadır.

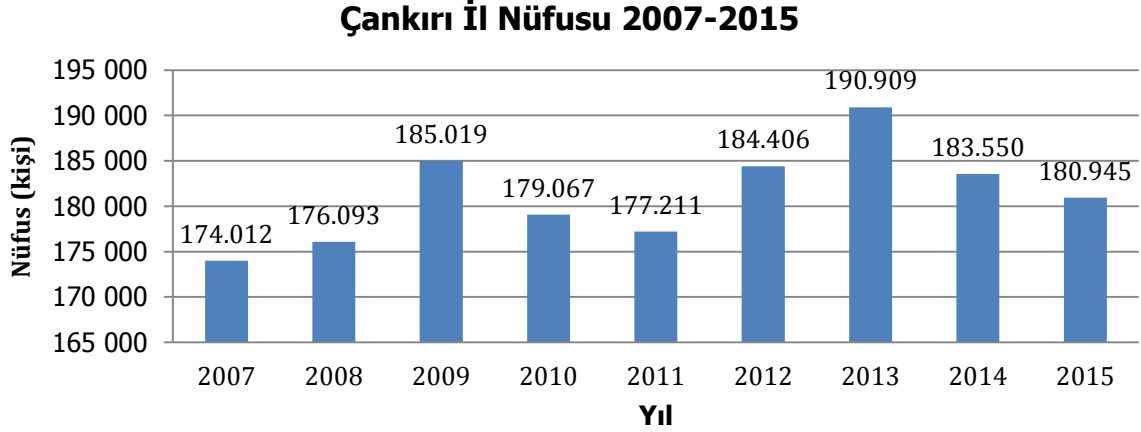
Son yıllarda gerek özel sektör gerekse kamu tarafından yapılan yatırımlar ilin ekonomik değerini artırmaktadır. Karayolları tarafından Ankara – Çankırı duble yol çalışmalarının tamamlanmış olması ve Ilgaz Tünelinin 2017 yılı içinde açılmış olması Çankırı'yı Türkiye'nin kuzey-güney aksı kapsamında bir köprü konumuna getirecektir. Ilgaz Tüneliyle birlikte, İç Anadolu Bölgesi'nin Kastamonu'ya ve İnebolu limanına ulaşımının kolaylaşacak olması Çankırı'nın lokasyon olarak önem kazanacağını göstermektedir. Yapılan bu yatırımlarla birlikte ilin büyükşehirlere olan mesafesinin kısalması, işgücü piyasası açısından nitelikli çalışanların yalnız il merkezinden değil, civar illerden de temin edilebilmesini sağlamaktadır.

Harita 1. Çankırı İlçeleri ve Komşu İller



Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sisteminde (ADNKS) Yerleşim Yeri Nüfuslarına göre 2015 yılında ilin toplam nüfusu 180.945 kişidir. Çankırı, TR82 Düzey2 Bölgesi kapsamında 3 il içerisinde en az nüfusa sahip olan il konumundadır. İlin 2013-2015 yılları arasındaki son 3 yıllık nüfusu incelediğinde nüfusun yaklaşık olarak toplam 10.000 kişi azaldığı dikkat çekmektedir. İlin son 9 yıllık nüfus verisini dikkate aldığımızda 2013 yılında ilin en fazla nüfusa ulaştığı da dikkat çekmektedir.

Grafik 1. Çankırı İl Nüfusu (2007-2015)



Kaynak: TÜİK

Yatırım Teşvik Siteminde 5. Bölge olarak değerlendirilen Çankırı'nın, diğer 5. Bölge konumundaki illere kıyasla Ankara ve İstanbul gibi metropollere en yakın konumda olması ve faal olarak hizmet veren 4 adet organize sanayi bölgesi(OSB)'nin olması, il için büyük önem arz etmektedir. Şöyle ki 2012-2016 yılları arasındaki toplam 2,2 Milyar TL tutarında yatırım teşvik belgesi çıkartılmıştır ve 4.631 kişilik ilave istihdam öngörülmektedir. İlde aktif olarak faaliyet gösteren OSB'lerin büyükşehirlere yakın olması her bir OSB'yi kendi içinde önemli hale getirmektedir. Çankırı'ya kurulan en yeni OSB'lerden olan ve Ankara yolu üzerinde ve Ankara'ya yaklaşık 80 km mesafede bulunan Yakıncent OSB, sanayi yatırımları açısından Çankırı için önemli bir konumda yer almaktadır. Yakıncent OSB'de faaliyete geçmiş, doğrudan yabancı yatırım olan ve projesi tamamlandığında 2000 kişilik istihdam oluşturacak Japon taşıt lastiği imalatı fabrikası, ilin yatırım ortamının etkin tanıtımı açısından kısa zamanda yapılmış önemli yatırımlardandır.

Çerkeş OSB'de 2016 yılının son çeyreğinde doğalgaz hattının tamamlanmış olması OSB'deki enerji çeşitliliği ve temiz enerji sağlanması anlamında önemlidir. Çerkeş ilçesi Çankırı'nın İstanbul istikametindeki en son ilçesidir ve OSB'ye yapılacak yatırımların 6. Bölge desteklerinden yararlanacak olması, yatırımcıların yatırım kararı verirken göz önüne aldıkları önemli kriterlerdendir. OSB içinde 2017 yılı ve sonrasında inşaatı tamamlanacak ve üretime geçecek olan sanayi yatırımları ilçede oluşturulacak istihdamın artması açısından önem arz etmektedir.

Korgun OSB'nin Çankırı merkeze ve İstanbul-Samsun karayoluna yakın konumda bulunması ve Çankırı'nın kurulu en eski OSB'si olmasından dolayı önem arz etmektedir. Çankırı Karatekin Üniversitesi ve şehir merkezine yakın olması nitelikli personelin tedariki açısından OSB'yi önemli hale getirmektedir.

Şabanözü OSB'nin Ankara Çubuk'a ve Çankırı merkeze olan yakınlığı OSB'ye ayrı bir değer katmaktadır. Ankara'ya ve Çubuk'ta kurulan Yıldırım Beyazıt Üniversitesi ve Esenboğa Havalimanına yakınlığı ile dikkat çeken bu OSB bünyesinde elektrikli ev aletleri ve konfeksiyon yatırımı konularında Türkiye genelinde dikkat çeken büyük ölçekli yatırımlar bulunmaktadır.

Orta ilçesinde 2016 yılı itibariyle organize sanayi bölgesi kurulumu gerçekleştirilmiş ancak henüz herhangi bir altyapı çalışması veya yatırım bulunmamaktadır.

Tablo 1. Organize Sanayi Bölgeleri (Çankırı, 2016)

	Çerkeş OSB	Korgun OSB	Şabanözü OSB	Yakıncık OSB
Alan (Hektar)	120	80	57	593
Toplam Parsel Sayısı	40	69	24	128
Tahsisli Parsel Sayısı	13	45	24	6
Boş Parsel Sayısı	27	24	0	122
Üretimdeki Tesis Sayısı	3	24	14	3
Üretime Ara Veren/Kapalı Tesis	1	7	4	0
Proje Aşamasında	0	2	2	2
İnşaatı Devam Eden Tesis Sayısı	6	3	4	1
İstihdam (kişi)	80	1119	2750	1450

Kaynak: Organize Sanayi Bölgesi Müdürlükleri

Küçük Sanayi Siteleri'nde firma başına düşen ortalama çalışan sayısı yaklaşık iki kişidir. Şabanözü sanayi sitesi inşaat aşamasındadır. En fazla istihdam ve kurulu tesis sayısı merkezde kurulu olan sanayi sitesindedir (Tablo3). OSB'lerde sunulan alanların firmaların taleplerinden fazla olması, OSB'lerde yer tahsisi için istenen bedelin firma sahiplerine göre fazla olması, OSB'lerin şehir merkezi dışarısında olmasından ötürü işçilerin taşınması için ödenmesi gereken ek maliyetler bu tür firmaların OSB'lere taşınmamasının en önemli sebepleri arasında yer almaktadır.

Tablo 2. Sanayi Siteleri (Çankırı, 2015)

Küçük Sanayi Sitesi	Tesis Sayısı (adet)	İstihdam (Kişi)
Merkez	256	610
Çerkeş	32	64
Kurşunlu	31	38
Ilgaz	62	77
Kızılırmak	52	82
Şabanözü	59	İnşaat aşamasında
Toplam	492	871

Kaynak: Çankırı Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) verilerine göre kapasite raporlarındaki istihdam artışı incelendiğinde (Tablo4) 2015 yılında toplam çalışanın en fazla olduğu dikkat çekmektedir. 2015 yılındaki toplam çalışanın en fazla olmasının en önemli etkeninin 2015 yılının ikinci yarısında açılışı gerçekleştirilmiş olan taşıt lastiği imalatı yapan Japon firmasının faaliyete başlaması ve personel istihdam etmesi olarak düşünülmektedir. 2014 yılında üretimine ara veren ve 2015 yılı itibariyle Ülker grubunun Çerkeş'te devraldığı firmanın da tekrar faaliyete geçmiş olmasının 2015 yılındaki toplam çalışan sayısındaki artışı tetiklediği düşünülmektedir.

Tablo 3. Kapasite Raporu – İstihdam Verileri (Çankırı, 2011 – 2015)

Yıl	Kapasite Raporu Sayısı	Mühendis	Teknisyen	Usta	İşçi	İdari	Diğer (Geçici, Mevsimlik)	Toplam Çalışan	Rapor Başına Çalışan
2011	121	139	268	341	3313	497	916	5474	45
2012	130	203	258	349	4990	618	916	7334	56
2013	129	198	241	277	4983	563	711	6973	54
2014	126	177	223	266	4716	478	711	6571	52
2015	112	332	439	321	5371	692	711	7866	70

Kaynak: TOBB

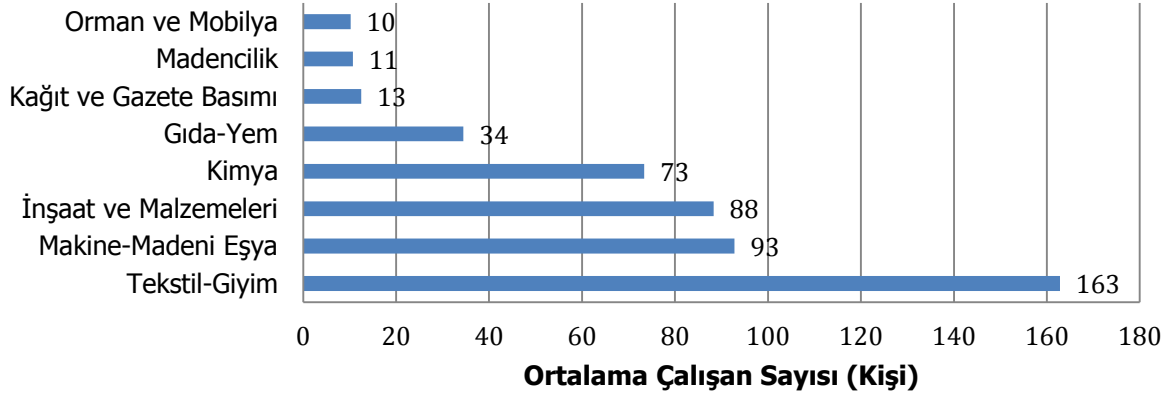
Çankırı Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü'nden alınan veriler doğrultusunda Çankırı ilinde sanayi sicil belgeli firmalar sektörel faaliyet alanları ve sundukları istihdam alanında incelenmiştir. Çankırı ilinde tüm ilçelerde faaliyet gösteren firmalar değerlendirildiğinde gıda-yem, makine-madeni eşya, madencilik, orman ve mobilya alanında faaliyet gösteren firmaların sayıca ön plana çıkmaktadır. Gıda-yem sektörü Çankırı merkez, Çerkeş, Kızılırmak ve Şabanözü ilçelerinde yoğunlaşmıştır. Madencilik konusunda ilde daha çok inşaat amaçlı kullanılan madenler ve kömür madenleri ön plandadır. Çankırı merkez, Korgun gibi ilçelerde bentonit imalatı gerçekleştirilmektedir. Aşağıdaki grafik incelendiğinde sektörlerin Çankırı ilinde sağlamış olduğu istihdam rakamları açısından makine-madeni eşya sektörü toplam 2.876 kişilik istihdamla lider durumdadır. İkinci sırada yer alan inşaat ve malzemeleri imalatı sektöründe ise 1.854 kişi istihdam edilmektedir.

Grafik 2. Sanayi Sicil Belgeli Firmaların Sektörel Dağılımı (Çankırı, 2015)



Kaynak: Çankırı Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü

Aşağıdaki grafikte, firma başına düşen çalışan sayısı, incelendiğinde en fazla istihdamın firma başına 162 kişi ile tekstil-giyim sektöründe olduğu dikkat çekmektedir. Makine-madeni eşya üretimi sektöründe firma başına 93 kişi çalışırken inşaat ve malzemeleri sektöründe firma başına 88 kişi çalışmaktadır. Çankırı ortalaması firma başına 53 kişi olup orman ve mobilya, madencilik, kağıt ve gazete basımı, gıda-yem sektörlerinde firma başına istihdamın ortalamasının altında kaldığı dikkat çekmektedir.

Grafik 3. Sanayi Sicil Belgeli Firmalarda, Sektör Bazlı, Firma Başına Düşen Ortalama Çalışan Sayıları (Çankırı,2015)

Kaynak: Çankırı Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü

Aşağıdaki tablodan firma bilgileri ilçeler bazında incelendiğinde, firma sayısı bazında sanayi sicil belgeli firmaların yaklaşık %75'i Çankırı merkez ve organize sanayi bölgesi bulunan ilçelerde (Çerkeş, Korgun, Şabanözü) toplanmıştır. Ilgaz ilçesinin hem D-100 (İstanbul-Samsun) karayolu üzerinde bulunması hem de turizm açısından diğer ilçelere göre Ilgaz Dağı sebebiyle avantajlı olmasından dolayı bu ilçede de Çankırı'daki ticaret sicile kayıtlı toplam firma sayısının yaklaşık %12'si bulunmaktadır. Çankırı'nın merkez dahil toplam 12 ilçeden yalnızca Bayramören ilçesinde sanayi siciline kayıtlı firma bulunmamaktadır.

Tablo 4. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar – İlçe Bazında Firma Sayıları (Çankırı, 2015)

İlçeler	Firma Sayısı	%Çankırı
Atkaracalar	2	1.08
Bayramören	0	0
Çerkeş	15	8.11
Eldivan	5	2.7
Ilgaz	22	11.89
Kızılırmak	3	1.62
Korgun	22	11.89
Kurşunlu	9	4.86
Merkez	83	44.86
Orta	3	1.62
Şabanözü	18	9.73
Yapraklı	3	1.62
Çankırı (Toplam)	185	100

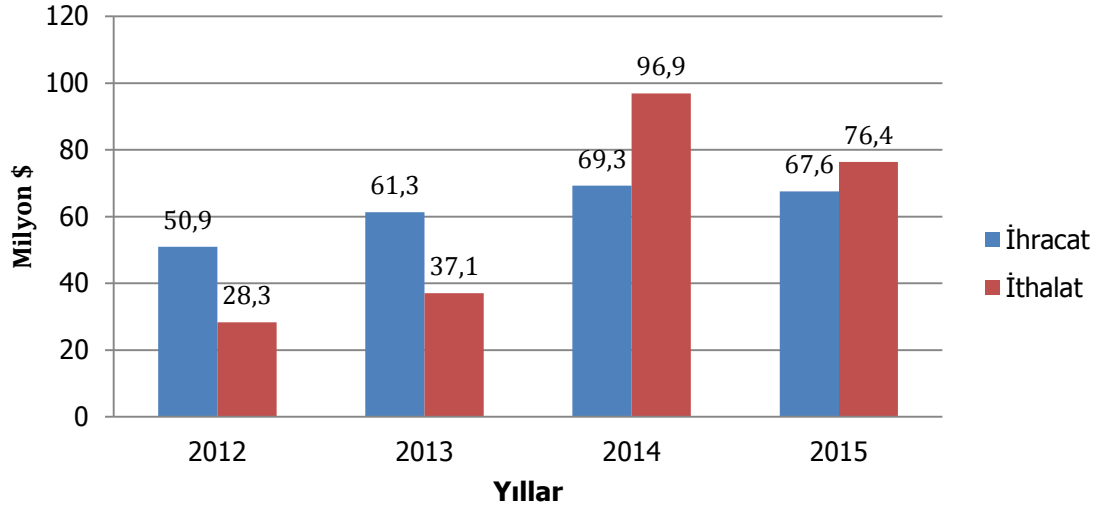
Kaynak: Çankırı Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2012-2015 yılları arasındaki verilere göre Çankırı'da ihracatın yıllar itibarıyla arttığı dikkat çekmektedir. İthalatın ise 2014 yılında dikkat çekici bir şekilde 96,9 milyon dolara ulaştığı sonrasında ise 76,4 milyon dolara düştüğü gözlemlenmektedir. 2014 ve 2015 yıllarında ithalatın ihracata göre daha yoğun gerçekleşmiş olmasında ilde yapılan Japon lastik firmasının kuruluş aşamasında üretim için ithal etmiş olduğu makineler önem arz etmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2012-2015 yılları verilerine göre ihracat her yıl ortalama olarak belirli oranda artış göstermektedir. İthalatın ise 2014 ve 2015 yıllarında diğer yıllara oranla 3 katlık bir artış gösterdiği anlaşılmaktadır. 2014 ve 2015 yılında ilde devam eden yatırımlar kapsamında firmaların

üretim için aldıkları makineleri ithal almaları nedeniyle ithalat kaleminin arttığı düşünülmektedir. Önümüzdeki yıllarda makine ithal eden firmaların üretim altyapılarını tesis ettikten sonra üretime başlayarak bitmiş ürün ithal etmeleri ile birlikte 2012 ve 2013 yıllarında olduğu gibi ihracatın ithalatı yakalama imkanı bulunmaktadır. İhracatın ithalatı geçmesiyle ilgili olarak üretim yapacak olan firmaların ihracatının ne kadarının ithalata bağlı olduğu da önemli bir etken olacaktır.

Grafik 4. Çankırı İli Dış Ticaret Verileri (2012-2015)



Kaynak: TÜİK

Çankırı'daki son 4 yıllık ithalat ve ihracat yapılan ülkeler değerlendirilirken (Tablo5) ilk 5 ülke değerlendirilmiştir. İhracat yapılan ülkelerin ağırlıklı Afrika kıtasındaki ülkeler ve İran ve Irak gibi komşu ilkelere olduğu dikkat çekmektedir. Angola, neredeyse son 4 yıldır ihracat yapılan ülkeler sıralamasında lider durumdadır. İthalat bağlamında aşağıdaki tabloyu incelediğimizde Rusya Federasyonu'nun ortalama yaklaşık 13 milyon \$ ithalat potansiyeli bulunmaktadır.

Tablo 5. Çankırı İli Dış Ticaret Verileri

	Ülke	İhracat (\$)	Ülke	İthalat (\$)
2012	İtalya	10.162.916	Rusya Federas.	9.309.919
	Angola	8.004.452	Yunanistan	5.602.431
	İran	4.494.752	İtalya	3.193.591
	Madagaskar	3.850.712	Kazakistan	2.448.917
	Irak	2.200.412	Avusturya	1.657.198
2013	Angola	20.795.527	Rusya Federas.	9.777.034
	Benin	4.190.264	Avusturya	9.048.596
	Madagaskar	3.595.083	İtalya	2.756.213
	İran	3.483.485	Bulgaristan	2.666.274
	Cibuti	3.189.604	Meksika	2.454.300
2014	Angola	24.113.442	Japonya	33.753.573
	İran	4.975.782	Rusya Federas.	17.029.473
	Cibuti	4.397.324	Tayland	10.768.931
	Madagaskar	3.695.440	Avusturya	5.998.985
	Suriye	3.397.615	Çin	5.800.263

2015	Angola	15.288.821	Japonya	15.748.951
	İran	6.810.761	Rusya Federas.	14.222.352
	Somali	5.644.806	Tayland	13.096.765
	Cibuti	5.244.360	Çin	7.351.855
	Irak	3.740.868	Avusturya	5.697.302

Kaynak: TÜİK

İhracat yapılan sektörler (Tablo6) olarak incelendiğinde son 4 yıldır ihracat kaleminde liste başı olarak "hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri" sektörü dikkat çekmektedir. 2013-2015 yılları arasındaki hububat ihracatının yaklaşık olarak ortalama 40 milyon \$'dır. İhracatın en önemli ikinci kalemini oluşturan ürünlerde aynı şekilde hububat ürünlerinden (değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday gluteni) oluşmaktadır.

İhracat ve ithalat verilerini yıllar bazında incelediğimizde ildeki hububat sektörünün ihracatının, ithalatından daha fazla olduğu dikkat çekmektedir. İthal edilen ürünün "hububat", ihraç edilen ürünün ise "hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri" sınıfında olması hammadde olarak ithal edilen ürünün işlendikten sonra ihraç edildiği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 6. İhraç Edilen Ürün Gruplarına Göre Çankırı İli Dış Ticaret Verileri (2012-2015)

Yıl	Ürünler	İhracat (\$)
2012	Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	17.876.183
	Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday gluteni	13.251.667
	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	10.190.852
	Etler ve yenilen sakatat	5.598.810
	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	777.797
2013	Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	36.441.595
	Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday gluteni	15.120.644
	Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	1.842.296
	Etler ve yenilen sakatat	1.508.613
	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	1.200.722
2014	Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	40.294.225
	Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday gluteni	15.826.189
	Sentetik ve suni filamentler, şeritler ve benzeri sentetik ve suni dokumaya elverişli maddeler	2.785.738
	Özel dokunmuş mensucat, tüfte edilmiş dokunabilir mensucat, dantela, duvar halıları, şeritçi ve kaytancı eşyası, işlemler	1.668.962
	Etler ve yenilen sakatat	1.539.732
2015	Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	34.534.140
	Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday gluteni	12.146.794
	Özel dokunmuş mensucat, tüfte edilmiş dokunabilir mensucat, dantela, duvar halıları, şeritçi ve kaytancı eşyası, işlemler	4.057.153
	Etler ve yenilen sakatat	3.750.650
	Demir veya çelikten eşya	3.176.020

Kaynak: TÜİK

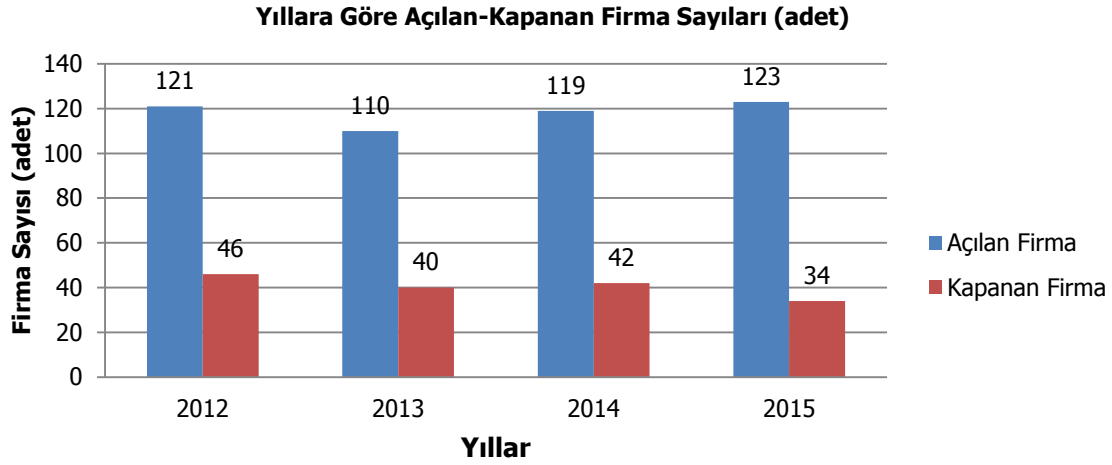
En fazla ithal edilen ürünlerin (Tablo7), son 4 yıldaki ithalat rakamlarına göre ilk 5 sıralaması incelendiğinde 2012 ve 2013 yıllarında hububat sektörünün liste başında yer almasına rağmen son iki yıldır (2014 ve 2015 yıllarında) liste birincisi olarak; kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar sektöründe ciddi bir artış dikkat çekmektedir. Bu artışın temel sebebi; doğrudan yabancı yatırım kapsamında, Çankırı'ya yatırım yapmış olan Japon taşıt lastiği fabrikasının, üretimini gerçekleştirmek için ithal ettiği makinalar olarak değerlendirilmektedir. Bunun yanı sıra sanayi üretimine yönelik yatırımların son yıllarda artış göstermesi sebebiyle ve faaliyet gösteren/gösterecek olan firmaların makine alımlarını daha çok ithalat yoluyla karşılaması sebebiyle "kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" sektöründe belirli bir dönem daha artış görülmesi beklenmektedir.

Tablo 7. İthal Edilen Ürün Gruplarına Göre Çankırı İli Dış Ticaret Verileri (2012-2015)

Yıl	Ürünler	İthalat (\$)
2012	Hububat	10.987.721
	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	5.602.431
	Barut ve patlayıcı maddeler, pirotekni mamulleri, kibritler, piroforik alaşımlar, ateş alıcı maddeler	3.535.481
	Gübreler	1.930.665
	Canlı hayvanlar	1.817.870
2013	Hububat	18.696.242
	Demir veya çelikten eşya	11.963.097
	Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı	1.344.556
	Barut ve patlayıcı maddeler, pirotekni mamulleri, kibritler, piroforik alaşımlar, ateş alıcı maddeler	1.018.965
	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	927.190
2014	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	51.187.605
	Hububat	26.807.653
	Demir veya çelikten eşya	7.584.262
	Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	5.042.213
	Demiryolu vb. hatlara ait taşıtlar ve malzemeler, bunların aksam-parçaları, mekanik trafik sinyalizasyon cihazları	1.829.367
2015	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	27.541.526
	Hububat	14.923.491
	Kauçuk ve kauçuktan eşya	10.839.997
	Demir veya çelikten eşya	6.843.745
	İnorganik kimyasallar, kıymetli metal, radyoaktif element, metal ve izotopların organik-anorganik bileşikleri	4.399.165

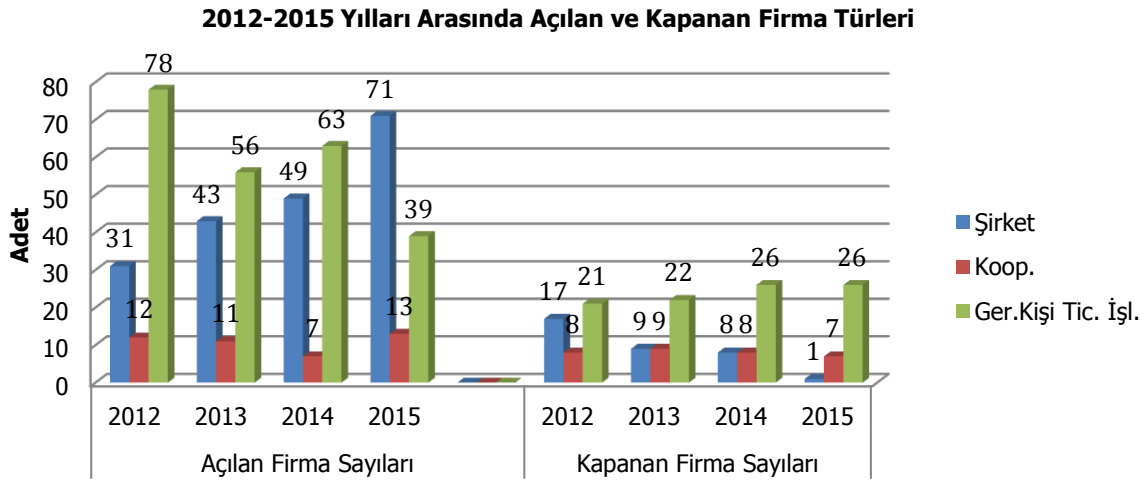
Kaynak: TÜİK

Aşağıdaki grafikteki verilere göre, Çankırı'da 2012-2015 yılları arasında yıllık ortalama yaklaşık 120 civarında firma kurulmuştur. Yıllık kapanan firmaların ortalaması ise yaklaşık 40'dır. 2012-2015 yılları arasında ise 2015 yılında açılan firmaların en fazla, kapanan firmaların ise en az olduğu yıl olarak dikkat çekmektedir.

Grafik 5. Çankırı'da Yıllara Göre Açılan – Kapanan Firma* Sayıları (adet)**Kaynak:** TOBB

*Şirket, kooperatif ve gerçek kişi ticaret işletmelerinin toplamını ifade etmektedir.

Aşağıdaki grafikteki verilere göre, 2012 ve 2015 yılları arasında açılan firma sayılarında gerçek kişi işletmeleri azalmış, şirket kurulum sayıları artmıştır. Çankırı'da kurulan firmaların şirket olarak kurulmaya başlaması, firmaların kurumsallaşmayı önemseyişini göstergesi olarak değerlendirilebilir. Kurulan şirket sayısındaki artışın 2012 yılında Türk Ticaret Kanunundaki yapılan değişiklik nedeni ile gerçekleşmiş olabileceği de düşünülmektedir. 2012-2015 yılları arasındaki son 4 yılda ortalama 10 adet kooperatif kurulduğu da dikkat çekmektedir.

Grafik 6. 2012-2015 Yılları Arasında Açılan ve Kapanan Firma Türleri**Kaynak:** TOBB

Aşağıdaki tablodan, 2012 yılında yayınlanan teşvik sistemi sonrasında yatırım teşvik belgeli yatırımlar incelendiğinde ilde kayıtlı toplam yatırım tutarı yaklaşık 1,5 milyar TL'dir. Bu tutarın yaklaşık %84'ünü temsil eden 1,28 milyar TL'lik kısmı Çankırı merkezdeki yatırımlardan oluşmaktadır. Enerji ve madencilik yatırımları Çankırı merkezde daha çok altyapı yatırımları olarak dikkat çekmektedir. Enerji konusunda doğalgaz altyapısının geliştirilmesi için alınmış olan yatırım teşvik belgesi ön plandadır. Madencilik konusunda alınan yatırım teşvik belgelerinin içeriğinde ise ağırlıklı, il için önemli ekonomik

değere sahip olan, kaya tuzu ve rafine tuz imalatı konuları yer almaktadır. Madencilik sektöründe tuza ek olarak kum-çakıl imalatı amaçlı alınmış yatırım teşvik belgeleri de bulunmaktadır.

İmalat sektöründeki yaklaşık 1,37 milyar TL'lik yatırımın yaklaşık %64'ünü (875 milyon TL) ildeki doğrudan yabancı yatırım olan Japon firmasının yapmış olduğu taşıt lastiği imalatı yatırımı oluşturmaktadır. İmalat sektöründeki en önemli yatırımlardan bir diğeri de akü imalatı yapacak olan bir firmanın aldığı toplam yatırım tutarı 242,7 Milyon TL olan yatırım teşvik belgesi oluşturmaktadır. İmalat sektöründeki toplam 1,37 milyar TL'lik yatırımın yaklaşık %82'sini toplam 2 yatırım oluşturmaktadır.

Hizmet sektöründe alınan yatırım teşvik belgelerinin çoğunluğunu İl Özel İdaresinin ve İlçe Belediyelerinin altyapı yatırımları kapsamında aldıkları makine ve ekipmanların KDV'sinden muaf olmak için almış oldukları yatırım teşvik belgeleri oluşturmaktadır. Güneş enerji potansiyeli haritaları incelendiğinde, Çankırı ilinin güneş enerji potansiyeli olmasından dolayı önümüzdeki yıllarda güneş enerjisi yatırımlarının il için önemli olduğu düşünülmektedir.

Tablo 8. Çankırı İlindeki Yatırım Teşvik Belgeli Yatırımların Sektörel Dağılımı

2012-2016 Yılları Arasında Sektörel ve İlçe Bazlı Yatırım Teşvik Belgesi Tutarları (TL)						
İlçeler	Enerji	Madencilik	İmalat	Hizmet	Hayvancılık	Toplam
Merkez	56.954.000	33.715.550	1.330.341.163	67.571.207	0	1.488.581.920
Korgun	0	0	113.160.789	2.516.594	0	115.677.383
Çerkeş	0	0	88.905.623	2.340.000	15.152.000	106.397.623
Şabanözü	27.394.800	0	47.931.639	770.000	0	76.096.439
Ilgaz	0	0	6.308.424	10.585.049	0	16.893.473
Eldivan	3.410.000	0	5.901.855	0	0	9.311.855
Orta	0	0	0	4.866.000	0	4.866.000
Atkaracalar	0	0	0	4.861.000	0	4.861.000
Kurşunlu	15.592.500	0	380.000.000	3.432.737	0	399.025.237
Kızılırmak	0	0	0	700.000	0	700.000
Bayramören	0	0	0	1.500.000	0	1.500.000
Yapraklı	0	0	0	535.000	0	535.000
Toplam	103.351.300	33.715.550	1.972.549.493	99.677.587	15.152.000	2.224.445.930

Kaynak: <http://tesvik.ekonomi.gov.tr/tesvik/index.jsp#>, www.yatirimdestek.com

Tablo8 ve Tablo9'daki verilerde ilde 2012-2016 yılları arasındaki enerji, madencilik, imalat, hizmet ve hayvancılık sektörlerinde toplam yatırım tutarları ve bu yatırımlar sonunda öngörülen istihdam rakamları verilmiştir. Toplam planlanan yatırım tutarı yaklaşık 2,2 milyar TL ve bu tutar karşılığında yapılacak yatırımlarda öngörülen istihdam 4631 kişidir. Bütün sektörler kümülatif olarak değerlendirildiğinde 1 kişinin istihdamı için yaklaşık 480 bin TL tutarında yatırım yapılması gerektiği dikkat çekmektedir.

Aşağıdaki tabloda, 2012-2015 yılları arasındaki Çankırı ili ve ilçelerindeki yatırım teşvik belgeli yatırımlar kapsamında öngörülen istihdam sayıları verilmiştir. İstihdam rakamları dikkatle incelendiğinde imalat sektöründe oluşacak istihdamın toplam istihdam içindeki payı yaklaşık %91 olarak önemli bir orana sahiptir. Madencilik, enerji ve hizmetler sektörlerinin toplam istihdam içindeki payı yaklaşık %9 oranındadır. Ankara'ya yalnız 80 km'de ve Çankırı-Ankara anayoluna sınırı olan Yakıncık Organize Sanayi Bölgesi'ne yeni yapılan yatırımlar kapsamında edilecek istihdamın payı büyük oranda şekillenmiştir. İmalat sektörü, Organize Sanayi Bölgesi olan ilçelerde (Korgun, Çerkeş,

Şabanözü, Merkez) daha yoğun bir şekilde hem yatırım çekmekte hem de çekilen yatırımlarla birlikte ilçelerde istihdam artışı oluşturmaktadır.

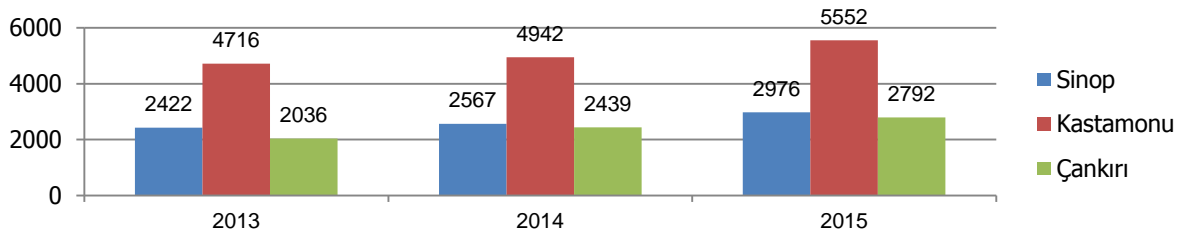
Tablo 9. Çankırı İlindeki Yatırım Teşvik Belgeli (2012-2016) Yatırımların İstihdam Bazlı Dağılımı

İlçeler	Enerji	Madencilik	İmalat	Hizmet	Hayvancılık	Toplam Öngörülen İstihdam (Kişi)
Merkez	76	36	2425	245		2782
Korgun			698			698
Çerkeş			434	5	23	462
Şabanözü	4		336	0		340
Ilgaz			47	110		157
Eldivan	1		22			23
Orta				6		6
Atkaracalar				5		5
Kurşunlu	6		145	7		158
Kızılırmak				0		0
Bayramören				0		0
Yapraklı				0		0
Toplam	87	36	4107	378	23	4631

Kaynak: <http://tesvik.ekonomi.gov.tr/tesvik/index.jsp#>, www.yatirimadestek.com

TÜİK'ten alınan konut verilerine göre Çankırı ilinin konut satışlarının 2013-2015 yılları arasında arttığı görülmektedir. Gayrimenkul yatırımlarında son birkaç yıldır ivmelenmesinde Çankırı Üniversitesindeki öğrenci sayısının artışı, yeni hastanenin yapılacak olması, Yakıncık OSB'nin kurulması ve firmaların faaliyete geçmesi gibi büyük kamu ve özel sektör yatırımları ile emlak sektöründe yükselen trendin devam edeceği düşünülmektedir. Konut satışlarında Çankırı ilinde artan trendin 2015 yılında da devam ettiği görülmüştür. Her ne kadar 2015 yılında seçimler sonrası belir bir süre kararsızlık dönemi oluşsa da bu durum Çankırı ilinde konut satışlarına olumsuz etki etmemiştir. TR82 Bölgesi olarak nitelendirilen ve Kastamonu, Çankırı ve Sinop illerini kapsayan bölgede genel olarak konut satışlarında yıllar itibariyle artış görülmüştür.

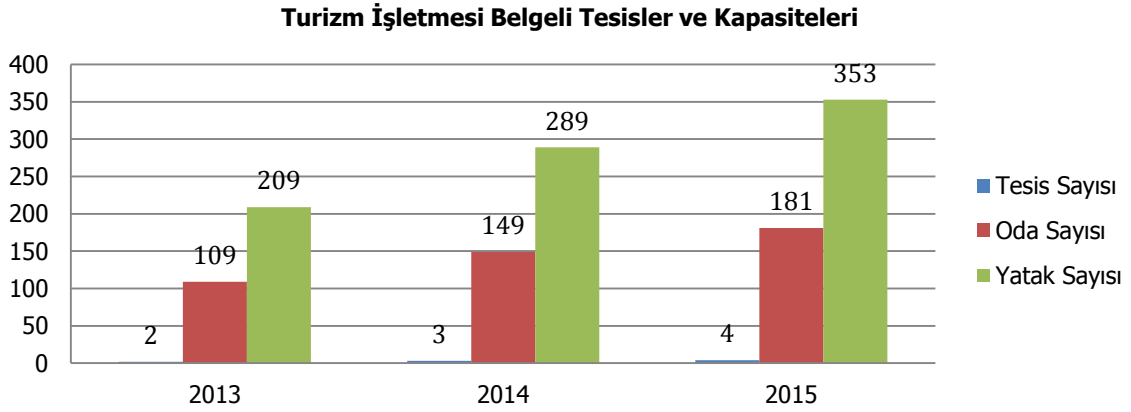
Grafik 7. Konut Satış Verileri (TR82, 2013-2015)



Kaynak: TÜİK

Aşağıdaki grafikte, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından turizm işletme belgesi almış tesislerin 2013-2015 yılları arasındaki sayılarını incelediğimizde; 2013 yılında 2 olan turizm işletme belgeli tesis sayısının 2014 yılında 3'e ve 2015 yılında 4'e çıktığı dikkat çekmektedir. Tesis sayısındaki artış oda sayısı ve yatak sayısındaki artışı da beraberinde getirmiştir. Çankırı'nın Kurşunlu ilçesinde bulunan termal su kaynağının nitelikli turizm tesisleriyle ekonomik anlamda turizme kazandırılmayı beklemesi ve Çankırı'da maden olarak bulunan kaya tuzunun rafine edilerek sofralık tuz olarak kullanılmasının yanında terapi amaçlı kullanılmaya başlanması turizm yatırımlarının çeşitlenmesi, artması anlamında Çankırı'ya katkı sağlayacaktır. Turizm işletme belgeli yatırımların önümüzdeki yıllarda aynı ivmeyle artacağı düşünülmektedir. Çankırı'nın gerek Karadeniz'e geçiş güzergahında olması gerekse ilin kendi turizm değerlerini ön plana çıkartma çabası bu bağlamda önem arz etmektedir.

Grafik 8. Turizm İşletmesi Belgeli Tesisler ve Kapasiteleri



Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

Aşağıdaki tablo, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından turizm işletme belgesi almış tesislere gelen turistler hakkında verileri içermektedir. Şöyle ki tesislere gelen turistlerin dağılımları (yerli-yabancı), geceleme, ortalama kalış süreleri ve Çankırı'daki tesislerin doluluk oranlarına yer verilmiştir. Turizm işletme belgeli tesis sayısındaki artış (Grafik 7) beraberinde tesise gelen turist sayısında da belirgin bir artış getirmiştir. Çankırı'da Ilgaz Dağı'nın Çankırı tarafına açılan kayak merkezleri ile daha da etkinleştirilmesi, tarihi istiklal yolunun tanıtım faaliyetlerinin artırılması ve organizasyonlar düzenlenmeye başlaması, kaya tuzu ve termal su kaynağı gibi Çankırı'ya özgü doğal kaynakların ekonomik değere dönüştürülmeye başlanması ile birlikte ilerleyen yıllarda Çankırı'da turizmin giderek önem kazanacağı değerlendirilmektedir. Bunlara ilave olarak Bayramören'de yamaç paraşüt yarışmalarının düzenlenmesi turizmde çeşitliliği de beraberinde getirecektir.

Çankırı'daki turizm işletme belgeli tesislerin doluluk oranları incelendiğinde 2013 yılında %42 olan doluluk oranı 2015 yılına gelindiğinde %49,6'ya ulaşmıştır. Bu da Türkiye'nin son 3 yıldaki (2013-2015) bütün turizm yatırım belgeli tesislerinin ortalama doluluk oranı olan %51,8'e yaklaştığını göstermektedir. Çankırı ilinde henüz 4 ve 5 yıldızlı otel bulunmamaktadır. Ancak termal su kaynaklarının bulunduğu Kurşunlu ilçesi veya şehir merkezine ilerleyen yıllarda nitelik ve kapasite olarak farkındalık oluşturacak yerler açılacaktır.

Tablo 10. Turizm İşletme Belgeli Tesislere Yerli-Yabancı Turist Geliş, Geceleme, Ortalama Kalış Süreleri, Doluluk Oranının Çankırı'daki Dağılımı

		2013	2014	2015
Tesise Geliş Sayısı	Toplam	24 929	29 517	44 673
	Yerli	24 713	29 009	43 882
	Yabancı	216	508	791
Geceleme	Toplam	32 045	41 631	64 013
	Yerli	31 163	39 420	57 952
	Yabancı	882	2 211	6 061
Ortalama Kalış Süresi	Toplam	1,3	1,4	1,4
	Yerli	1,3	1,4	1,3
	Yabancı	4,1	4,4	7,7
Doluluk Oranı	Toplam	42,01	39,47	49,68
	Yerli	40,85	37,37	44,98
	Yabancı	1,16	2,10	4,70

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

1.2. SORUN ALANLARI

1.2.1. Hâlihazırda Yaşanılan Sorunlar

1.2.1.1. Açıklamalar

Çankırı ilinin sosyo-ekonomik gelişiminde can damarı olarak nitelendirilen Çankırı Merkez ilçesi üretim, finans, istihdam ve yatırım konularında Çankırı'nın temel belirleyicilerindedir. İlçedeki şüphesiz en önemli sorun ilçe genelinde sektörel ayrışımın henüz gerçekleştirilememesidir. İlçe merkezine bağlı ve Ankara Esenboğa Havalimanına yalnızca 80 km mesafede bulunan Yakınkent OSB il merkezindeki yatırımları çekme açısından önemli bir konumdadır. Bu önemli konumu, yatırım teşvik sistemi de desteklemektedir. Ankara 1. Bölge desteklerinden faydalanırken, Yakınkent OSB'ye yapılacak yatırımların 6. Bölge desteklerinden faydalanması ilin konumunu yatırım açısından daha da cazip hale getirmektedir. 2015 yılının ikinci yarısında Yakınkent OSB'de doğrudan yabancı yatırım olan Japon firmasının taşıt lastiği imalatı yapan fabrikasının imalata geçmiş olması il ekonomisine ve istihdamına önemli katkı sağlamıştır. *Yakınkent OSB'nin altyapı çalışmalarının devam etmesi nedeniyle alanın tanıtımı yeteri kadar yapılamamıştır.* İlde hizmetler sektöründe (otel, öğrenci yurdu, özel okul vb) konularda ciddi açıklar bulunmasına rağmen il merkezinde bu yatırım konularına uygun bina ve/veya imarlı arsa olmadığından dolayı yatırımların gecikmesine neden olmaktadır.

İlde yeni yapılacak yatırımlar için yatırım yeri bulma sıkıntıları, ani öğrenci artışına bağlı olarak konut ve öğrenci yurdu ihtiyaçları doğmaktadır. İlde sosyal yaşam için faydalanılacak imkanların (yüzme havuzu, spor salonları, hastane vb) kısıtlı olması il merkezinden Ankara gibi yakın olan illere göçü hızlandırmaktadır.

Elektrikli ev aletleri sektöründe faaliyet gösteren büyük ölçekli önemli yatırımların bulunduğu Şabanözü ilçesinin Ankara ile olan karayolu bağlantısının iyileştirilmesi önemlidir. Yolun iyileştirilmesi ile birlikte yatırımcıların nitelikli çalışanlarını Ankara'dan tedarik etmesinin kolaylaşacağı düşünülmektedir.

Belirli büyük firmalar dışında genel olarak ilçeler değerlendirildiğinde sermayesi güçlü firmaların bulunmadığı dikkat çekmektedir. Firmaların üretimlerini daha çok kredi ile devam ettirmeleri, zayıf sermaye yapısını geliştirmeye yönelik kamu kuruluşları ile temasların az olması da bu duruma sebep olmaktadır.

Çankırı'da faaliyet gösteren firmaların en temel sorunlarından bir diğeri de nitelikli işgücü bulma konusunda yaşanan sıkıntılardır. OSB'de faaliyet gösteren firmaların şiddetle ihtiyaç duyduğu nitelikli / niteliksiz istihdamın sağlanamamasındaki en önemli nedenlerin başında ise Çankırı'lı genç neslin sunulan iş tekliflerini kabul etmemesi olabilmektedir. Sunulan iş tekliflerinde çalışanların işveren beklediği en önemli nokta ücretlerin zamanında ödenmesidir. Ücretlerin zamanında ödendiği durumlarda işverenlerin işçi bulma sıkıntısının olmadığı gözlemlenmiştir. Maaşların çalışılan sektörün tehlike sınıfına göre belirlenmesi de çalışanların tercihlerini etkilemektedir.

Ankara-Çankırı-Karabük demiryolu bağlantısının olması ancak bu bağlantının yeteri kadar kullanılmaması, sanayi bölgelerine entegre edilememiş olması ildeki lojistik maliyetlerine yansımaktadır. Bu hattın hem malzeme taşıma hem de yolcu taşıma açısından geliştirilmesi, iyileştirilmesi büyük önem arz etmektedir. Dünyanın en büyük seramik fabrikasının Çankırı'da bulunmasına rağmen ürettikleri ürünlerin ağır olmasından dolayı sevkiyat maliyetleri rekabet edebilirliği etkilemektedir. Firma kurulu kapasitesinin ancak %20'sini kullanmaktadır.

Turizm olarak ilin ön plana çıkan doğal kaynaklarından olan tuz ve termal suların yeterince değerlendirilememiş olması da ilin gelişmemesi ve yeterince tanıtılmamış olmasına neden olmuştur. Tuz terapi merkezleri ve Türkiye'de bir ilk olacak olan tuz mağarasının turizme bir an önce kazandırılması aynı zamanda Kurşunlu ilçesindeki termal suyun otel yatırımlarına ve seracılık yatırımlarına dönüştürülemediği olması il için önemli sosyo-ekonomik kayıplardandır. Ilgaz Dağı'nın önemli bir bölümü Çankırı'da bulunmaktadır ancak kış turizmi ve doğa turizmi açısından yeterince değerlendirilememektedir.

Tarım yoğun olarak yapıldığı Kızılırmak havzasında pirinç, kavun gibi ürünler yetiştirilmektedir. Ancak bu ürünlerle ilgili herhangi bir coğrafi işaret tescilinin yapılmamış olması ürün standardizasyonunu sağlayamamaktadır. Ayrıca ürünün bilinirliğini artıramamakta ve bu ürünlerde marka değeri oluşmamaktadır. İl veya ilçelere özgü yöresel ürünlerle ilgili menşe veya mahreç işareti konularında coğrafi işaret çalışmalarının yapılması ve sonuçlandırılması büyük önem taşımaktadır.

1.2.1.2. Tablo

Sorun Alanı	Açıklama	Yaşandığı İlçe	İlgili Sektörler
1.Yatırım Yeri Tahsisi ve Yatırım Yeri Altyapısı	1.1. Çerkeş Organize Sanayi Bölgesi(OSB)'nde yatırımcı için tahsise uygun arazi bulunmaması. Çerkeş (OSB) Organize Sanayi Bölgesi'nde 2.etap kısmında altyapı çalışmalarının devam etmesi ve sosyal altyapının (spor alanı, restoran, kafe vb) gelişmemiş olması	Çerkeş	İmalat Sektörü
	1.2. Şabanözü OSB'de altyapı çalışmalarının devam etmesi, boş parsel olmaması, arıtma tesisi ve doğalgazın olmaması	Şabanözü	İmalat Sektörü
	1.3. Yakıncık OSB'de altyapı çalışmalarının devam etmesi, arıtma tesisi ve doğalgazın olmaması	Yakıncık	İmalat Sektörü
	1.4. Orta OSB altyapısı ve arazi parselasyon çalışmalarının tamamlanmamış olması	Orta	İmalat Sektörü
	1.5. Kurşunlu Çavundur OSB altyapısı ve arazi parselasyon çalışmalarının tamamlanmamış olması	Kurşunlu	İmalat Sektörü
	1.6. Turistler için talebe karşılık verebilecek kapasitede konaklama tesisinin olmaması	Çankırı İli Tüm İlçeleri	Turizm

2.Nitelikli İstihdam ve İşgücü	1.7. Sosyal yaşam alanlarının yetersiz olması (örn: yüzme havuzu olmaması, yakinkent OSB yakınında konut olmaması, ortak alışveriş merkezlerinin sayıca az olması)	Çankırı İli İlçeleri	Tüm Sektörler
	1.8. Hastane ve yaşlı bakımevi yatırımlarının yetersiz olması	Çankırı Merkez	Sağlık
	1.9. Öğrenci yurdu kapasitelerinin yetersiz olması	Çankırı Merkez	Hizmet Sektörü (Yurt)
	1.10. 5 yıldızlı ya da büyük ölçekli turizm yatırımları için alan belirlenmemesi	Çankırı İli Tüm İlçeleri	Turizm
	1.11. Girişimciler için kuluçka aşamasında yatırım yeri imkanının sunulmaması	Çankırı İli Tüm İlçeleri	Tüm Sektörler
	1.12. İlçelerde yatırıma uygun hazine arazileri dışında arazilerin olmaması ve hazine arazilerinin tahsis işlemlerinin uzun sürmesi	Çankırı İli Tüm İlçeleri	Tüm Sektörler
	1.13. Tarım alanlarında sulama yatırımlarının yetersizliği ve tarımda sulama alanlarının etkin kullanılmaması	Çankırı İli Tüm İlçeleri	Tarım ve Hayvancılık
	2.1. Çankırı Üniversitesi ve özel sektör arasındaki işbirliği çalışma sayısının azlığı	Çankırı İli Tüm İlçeleri	İmalat Sektörü
	2.2. Çankırı Üniversitesi'nde yüksek lisans ve doktora programlarının az olması	Çankırı Merkez	Eğitim
	2.3. Teknik liseler ve Üniversitenin teknik bölümlerinde makine ve ekipman donanımının modern fabrika teknolojisinden farklı olması ve mesleki ve teknik anlamda okurken öğrencilerde uygulamaya yönelik pratik bilgi açısından farkındalık oluşmaması	Çankırı İli Tüm İlçeleri	İmalat ve Hizmet Sektörü
	2.4. Kalifiye işgücü ve nitelikli istihdam için sanayinin ve hizmet sektörünün ihtiyacı olan meslek gruplarının cinsiyet ayrımı gözetmeksizin özendirilmesinin sağlanamaması	Çankırı İli Tüm İlçeleri	İmalat ve Hizmet Sektörü
	2.5. Yakinkent ve Şabanözü gibi büyük illere yakın ilçelerde sanayi çalışanlarının Ankara, Kırıkkale gibi civar illerden tedarik edilmesi	Çankırı İli Tüm İlçeleri	İmalat Sektörü

3.Yatırım ve İşletme Maliyetleri	3.1. Gıda imalatı kapsamında, sektörün girdi maliyetlerinin yüksek olması (buğday, arpa vb ürünler için mazot, işçilik maliyetleri gibi)	Çankırı İli Tüm İlçeleri	İmalat Sektörü (Gıda Ürünleri)
	3.2. Arsa ve bina kiralama/satış bedellerinin her geçen yıl artması	Çankırı Merkez	Tüm Sektörler
	3.3. Çankırı ili ve ilçelerinin çevresinin arazisinin engebeli ve dağlık olmasından dolayı bu alanlarda imar ve altyapı çalışmalarının yapılmasının yüksek maliyet gerektirmesi	Çankırı İli Tüm İlçeleri	Tüm Sektörler
	3.4. Trafo merkezinden (TM) OSB'lere direkt hat olmaması nedeniyle elektrik dağıtım şirketine dağıtım ücret ödenmesi (Çankırı'da Eldivan ve Hocahasan trafo merkezleri bulunmaktadır).	Çankırı İlçeleri (Korgun, Çerkeş, Şabanözü, Orta, Kurşunlu)	İmalat
4.Lojistik /Ulaşım	4.1. İller arası toplu ulaşım seferlerinin sınırlı olması ve Ankara üzerinden yapılması	Çankırı Tüm İlçeleri	Ulaştırma
	4.2. Hızlı tren ve havaalanı gibi ulaşım ağının çeşitlenmemiş olması	Çankırı Merkez	Ulaştırma
	4.3. Mevcut tren hattının modernizasyonunun tamamlanmamış olması ve diğer illerle olan bağlantısının çeşitlendirilmemiş olması. Mevcut tren hattının OSB'lere entegre olmaması	Çankırı İlçeleri (Yakıncıkent OSB, Korgun, Çerkeş, Şabanözü, Orta, Kurşunlu)	Ulaştırma
	4.4. Limana ulaşım anlamında İnebolu liman yolunun iyileştirilmemiş olması	Çankırı Tüm İlçeleri	Ulaştırma
	4.5. Çankırı Çevre yolunun tamamlanmamış olması ve ilçeler arası bağlantı yollarının iyileştirilmemiş olması	Çankırı Tüm İlçeleri	Ulaştırma
	4.6. Ulusal ambar olmaması (Sanayide taşıma, hammadde ve ikmal maliyetlerinin artırmaktadır)	Çankırı Merkez	İmalat
5.Bürokrasi/Mevzuat	5.1. Yatırım teşvik belgesi kapatma sürecinde Ekonomi Bakanlığı'nın onayının uzun sürmesi	Çankırı İli Tüm İlçeleri	Tüm Sektörler
	5.2. Turizm Yatırım/İşletme Belgesi gibi belgelerin onayının uzun sürmesi	Çankırı İli Tüm İlçeleri	Turizm

	5.3. OSB'lerde enerji bağlantısı müsaadesi alınması aşamasının uzun sürmesi	Çankırı İlçeleri (Yakıncık OSB, Korgun, Çerkeş, Şabanözü, Orta, Kurşunlu)	İmalat
	5.4. Yatırım amaçlı yapılacak olan imar planları için istenen görüşlerin ve yer tahsislerinin süreçlerinin uzun sürmesi	Çankırı İli Tüm İlçeleri	İmalat ve Turizm
	5.5. Öz tüketime sahip OSB tüzel kişiliğinin bağlanabilirlik izni alma sürecinin uzun sürmesi. Trafo kapasitelerinin yetersiz kalması.	Çankırı İlçeleri (Şabanözü, Korgun, Çerkeş, Orta, Kurşunlu)	İmalat
6.Finansmana Erişim/Teşvikler/ Destekler	6.1. Yenilenebilir enerji yatırımlarında finansal desteklerin yetersiz olması	Çankırı İli Tüm İlçeleri	Enerji
	6.2. Tarım ve hayvancılık alanında desteklerin yetersiz olması	Çankırı İli Tüm İlçeleri	Tarım ve Hayvancılık
	6.3. Finansmana erişim anlamında kurumların mali desteklerinin çeşitlendirilmesi, tanıtımının etkin yapılması ve ihracata yönelik desteklerin artırılması sağlanmalı	Çankırı İli Tüm İlçeleri	Tüm Sektörler
7.Tanıtım/İmaj	7.1. Coğrafi ve tarihi değerlerin tanıtımının eksikliği (Çankırı Tuz Mağarası, İnandık Vazosu, Taş Mescid, Büyük Cami, Yaren Evi, Arkeolojik Değerler vb)	Çankırı İli Tüm İlçeleri	Turizm
	7.2. Alternatif turizm faaliyetlerinin (Sağlık, termal, yayla vb.) geliştirilememesi	Çankırı İli Tüm İlçeleri (Merkez, Kurşunlu, Ilgaz)	Turizm
	7.3. Ulusal ve uluslararası (Almanya, Fransa, Arap Ülkeleri) tanıtım eksikliği	Çankırı İli Tüm İlçeleri	Turizm
	7.4. Kavun, buğday, tuz gibi ürünlerinde marka değeri ve ürüne katma değer ekleyememe eksikliği	Çankırı İli Tüm İlçeleri	Turizm
	7.5. Yönlendirme levhalarının yetersiz olması	Çankırı İli Tüm İlçeleri	Turizm
	7.6. Kurşunluda bulunan termal suya rağmen ilçenin bu özelliğinin yeterince ön plana çıkarılmamış olması	Kurşunlu	Turizm
	7.7. Çankırı ilinde turizm merkezi için cazip alanların güncel görünümünden uzak kalması	Çankırı İli Tüm İlçeleri	Turizm

8.Kurumsal Kapasite	7.8. Çankırı'nın Ankara ve İstanbul gibi metropollere yakın konumda olmasına rağmen tanıtım için organizasyon yapacak ulusal veya uluslararası kongre merkezi gibi yerlerinin olmaması	Çankırı Merkez	Turizm
	8.1. İhracat yapan firma sayısının az olması	Çankırı İli Tüm İlçeleri	İmalat Sektörü
	8.2. Ar-Ge yatırımlarının yetersiz olması ve firmaların kalite yönetim sistemleri hakkında bilgilerinin yetersiz olması	Çankırı İli Tüm İlçeleri	İmalat Sektörü
	8.3. Tarımsal ürünlerin işlenmesinde farklılaşma (pekmez, kurutulmuş ürün vb) yaratılamaması	Çankırı İli Tüm İlçeleri	İmalat Sektörü (Gıda)
	8.4. Hayvancılık (tavukçuluk) alanında entegre tesislerin bulunmaması	Çankırı Tüm İlçeleri	Tarım ve Hayvancılık
	8.5. Tarımsal ürünlerin (kavun, buğday, çeltik, kiraz ceviz, elma, kızılıcak vb.) işlenmesinde farklılaşma oluşturulamaması	Çankırı Tüm İlçeleri	Tarım ve Hayvancılık
	8.6. Arıcılık üretiminin tesisleşmemesi	Çankırı Tüm İlçeleri	Tarım ve Hayvancılık
	8.7. Geleneksel üretime yönelik destek mekanizmalarının ya da tanıtım imkanlarının sunulmaması	Çankırı İli Tüm İlçeleri	İmalat Sektörü

1.2.2. Strateji Döneminde Yaşanması Muhtemel Sorunlar (Riskler)

1.2.2.1. Açıklamalar

Çankırı'nın soyo-ekonomik ve kültürel gelişmesi için ilde ön plana çıkan alanlar ilk etapta organize sanayi bölgeleri ve kamu tarafından yapılacak yatırımlar önemini koruyabilir. Mevcut yatırım teşvik sisteminin, yatırımcılar için daha da cazip hale getirilmesi, yatırımcıların kararını etkilemede önemini devam ettirebilir. Yatırım teşvik sisteminin geliştirilmesi Çankırı'ya dışardan gelecek yatırımlar açısından ve organize sanayi bölgelerinin faal tesis anlamındaki doluluk oranını artırmada etkili olabilir.

Çankırı'da son birkaç yıldır özel sektör tarafından yapılan makro ölçekli yatırımların imalata başlaması ile birlikte üretim açısından lojistik konum ve bu konumun çevre illerle ve bölgelerle bağlantısı önemli hale gelmektedir. Bu konuda Çankırı'nın diğer illerle olan ulaşım altyapısının çeşitlenmesinin sağlanması hem hammadde, işçi gibi sanayiye girdi sağlayan faktörlerin gelişmesi hem de bitmiş ürünlerin lojistik olarak demiryolu, karayolu gibi ulaşım ağlarıyla farklı destinasyonlara gönderilmesi açısından önemli bir yere sahip olabilir. Bu açıdan bakıldığında Çankırı'da yapılacak olan demiryolu, karayolu gibi yatırımların, havalimanı, gümrüklü limanlar ve metropol statüsündeki illere ulaşma konusunda entegrasyonunun sağlanması ihtiyaçları doğabilir.

Çankırı ilinde faaliyet gösteren firmalara Kalkınma Ajansı ve KOSGEB farklı alanlarda makine, ekipman ya da inşaat alanlarında belirli oranda destek vermekte ancak işletme sermayesinin temelini oluşturan

hammadde alımı konusunda banka kredileri haricinde bir destek bulunmamaktadır. İlerleyen süreçte bu alanda destek ihtiyacı daha güçlü bir şekilde hissedilebilir.

Çankırı ilinin tanıtımına yönelik basılı materyal çalışmaları birden fazla kurum ile hali hazırda gerçekleştirilse de dijital alanda çalışmalar istenen seviyede değildir. Yeni nesil turistlerin özellikle mobil uygulama ya da web sitesi aracılığıyla seyahat destinasyonlarının tanıtımını incelemek istediği düşünüldüğünde bu alandaki eksikliğin Çankırı için önemli olacağı tahmin edilmektedir. Tanıtım çalışmalarında belirli hedef ülkelerin seçilerek farklı bölgelere tanıtım çalışmaları gerçekleştirme ihtiyacı ortaya çıkabilir.

1.3. HEDEFLER

1.3.1. Açıklamalar

2017-2023 dönemine yönelik sorun analizi gerçekleştirilmiş olup, konu ile ilgili olarak 8 ana başlıkta hedefler belirlenmiştir. Yatırım yeri konusunda Organize sanayi bölgelerinin altyapılarını tamamlamaları hedeflenmektedir. Hizmetler sektöründe konaklama imkanını çeşitlendirecek şekilde otel ve öğrenci yurdu gibi yatırımlarının artması hedeflenmektedir.

1.3.2. Tablo

Hedef Alanı	Hedef	Gösterge	Doğrulama Kaynağı
1.Yatırım Yeri Tahsisi ve Yatırım Yeri Altyapısı	1.1. Çerkeş OSB’de altyapısı tamamlanmış parseller oluşturulacaktır. OSB’nin sosyal ve genel altyapısı ve kurumsal kapasitesi geliştirilecektir.	OSB’de yer alan altyapısı tamamlanmış yeni parsel sayısı, OSB’deki kafe, restoran vb. sayısı	Çerkeş Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
	1.2. Şabanözü OSB’de idari bina kurulması sağlanacaktır.	OSB’de 1 adet idari bina yapılması	Şabanözü OSB Müdürlüğü
	1.3. Yakınkent OSB’de doğalgaz için basınç düşürme istasyonu kurulması sağlanacaktır. Su boru hattının kurulması, yolların asfaltlanması/parke/beton tamamlanacaktır. İdari bina tamamlanacaktır.	OSB’de doğalgaz bağlı parsel sayısı, asfaltlanmış yol uzunluğu, su hattı bağlanmış parsel sayısı. OSB’deki 1 adet idari bina yapılması	Yakınkent OSB Müdürlüğü, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, BOTAŞ
	1.4. Orta OSB imar planı çalışmaları kapsamında parselasyon yapılacak ve altyapısı tamamlanmış parseller oluşturulacaktır.	Tamamlanmış İmar Planı ve Altyapısı tamamlanmış parsel sayısı (en az 5’er dönümlük 10 parsel)	Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı OSB Üst Kuruluşu, Orta OSB Müdürlüğü
	1.5. Kurşunlu Çavundur OSB imar planı çalışmaları kapsamında parselasyon yapılacak ve altyapısı tamamlanmış parseller oluşturulacaktır.	Tamamlanmış İmar Planı ve Altyapısı tamamlanmış parsel sayısı	Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı OSB Üst Kuruluşu, Kurşunlu Çavundur OSB Müdürlüğü

2.Nitelikli İstihdam ve İşgücü	1.6. Otellerdeki yatak kapasitesi mali destek programları ile artırılabilecektir. Yeni otellerin yapılması sağlanacaktır.	Çankırı ilindeki belediye ve turizm işletme belgeli tesislerin sayısı ve yatak kapasiteleri	Kültür ve Turizm Bakanlığı, KUZKA, Ekonomi Bakanlığı
	1.7. Yeni sosyal yaşam alanları (parklar, havuz vb) oluşturulacaktır.	Yeni yapılan park, havuz gibi sosyal tesisler	Gençlik ve Spor Bakanlığı, Çankırı Merkez ve İlçe Belediyeleri
	1.8. Kamu ve özel hastanelerin ve yeni yaşlı bakım evlerinin kurulması sağlanacaktır.	Çankırı ilindeki hastane ve huzurevi sayısı	Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı
	1.9. Öğrenci yurtlarının kapasite artırımı ve yeni yurtların kurulması sağlanacaktır.	Çankırı ilindeki yurt sayısı ve toplam ve toplam öğrenci konaklatılabilir kapasitesi	Milli Eğitim Bakanlığı, Kredi Yurtlar Kurumu, KUZKA
	1.10. Büyük ölçekli turizm yatırımları için yer tahsislerinin belirlenmesi ve yatırımcıya sunulması hazır hale getirilmesi sağlanacaktır.	Çankırı ilinde 4 ya da 5 yıldızlı minimum 1 adet otel yatırımı yapılması	Çankırı İl Özel İdaresi, Çankırı Belediyesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı
	1.11. İş geliştirme merkezi veya küçük sanayi sitelerinin oluşturulması sağlanacaktır.	Yeni açılan iş geliştirme merkezi, Çankırı merkez ve ilçelerinde kurulan küçük sanayi siteleri	Çankırı İl Özel İdaresi, Çankırı Merkez ve İlçe Belediyeleri
	1.12. İlçelerde tarıma elverişsiz hazine arazilerinin yatırımcılar için tahsisinin yapılması sağlanacaktır.	Çankırı'da yatırım için tahsis edilmiş hazine arazisi sayısı	Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü
	1.13. Tarım alanlarında sulama yatırımlarının artırılması sağlanacaktır ve tarımda sulama alanları etkin kullanılacaktır.	Sulama alanı için yapılan su kanalları miktarı, Verimlilikteki artış miktarı, Tarım konusunda verilen eğitimler	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, DSİ
	1.14. Üniversite-sanayi işbirliği kapsamında projeler yürütülecektir.	Çankırı ilinde yürütülen ve özel sektöre verilen TÜBİTAK destekli proje sayısı, özel sektörün faydalı model ve patent başvuru sayısı	TÜBİTAK, Türk Patent Enstitüsü

3.Yatırım ve İşletme Maliyetleri	1.15. Çankırı Üniversitesi'nde yüksek lisans ve doktora programındaki öğrenci sayısı yeni bölümler ile artırılabacaktır.	Çankırı Üniversitesi'nde kayıtlı yüksek lisans ve doktora öğrenci sayısı	Çankırı Üniversitesi
	1.16. Teknik liseler ve Üniversitenin teknik bölümlerinde makine ve ekipman donanımının modern fabrika teknolojisiyle uyumlu hale getirilmesi sağlanacaktır. Mesleki ve teknik anlamda okurken öğrencilerde uygulamaya yönelik pratik bilgi açısından farkındalık oluşması için eğitimler verilecektir.	Teknik liselere ve Üniversiteye alınan yeni makine ve ekipman miktarı. Meslek liseleri ve Üniversiteden Sanayiye yapılan mesleki ve teknik ziyaret sayıları	Çankırı Üniversitesi, Milli Eğitim Bakanlığı
	1.17. Farklı sektörlerde faaliyet gösteren işletmelere teknik personel yetiştirilmesi için eğitimler düzenlenmesi sağlanacak ve işletmelerin çalışan ihtiyacına yönelik meslek lisesi bölümleri ve/veya meslek yüksek okullarının(MYO) açılması sağlanacaktır.	Yeni açılan MYO bölümleri ve yeni açılan meslek lisesi bölümleri	Çankırı Üniversitesi, Milli Eğitim Bakanlığı, İşkur
	1.18. Yakınkent ve Şabanözü büyük illere yakın ilçelerde faaliyet gösteren firmaların istihdamı Çankırı ve ilçelerinden tedarik etmesi sağlanacaktır. İl merkezi ve ilçelerde toplu konut inşası yapılması sağlanacaktır.	Çankırı ve ilçelerindeki OSB'de çalışan işçi sayısı, İnşası tamamlanan toplu konut sayısı	TOKİ, Çankırı Merkez ve İlçe Belediyeleri, İl Özel İdaresi
	1.19. Gıda imalatı alanında faaliyet gösteren firmaların Çankırı ilinde sunulan işletme maliyetlerinin uygun fiyatlarda yararlanması sağlanacaktır.	Tarımsal destekler kapsamında çiftçiye sunulan indirim oranları (yakıtta, sigorta ödemelerinde vb)	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı
	1.20. Yeni yatırım yapacak olan firmaların arsa ve bina kiralama ile ilgili olarak bedelsiz yatırım yeri tahsisi yapılan Çankırı'daki OSB'lere yönlendirilmesi sağlanacaktır.	OSB'lere yatırım yapan firma sayıları	OSB Müdürlükleri
	1.21. Tarım alanı olarak nitelendirilen ancak kullanılmayan ya da tarımsal niteliğini kaybetmiş alanların imara açılması sağlanmalıdır.	İmara yeni açılmış arazi miktarı	Çankırı ili ve İlçe Belediyeleri, Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

4.Lojistik/Ulaşım	1.22. Trafo merkezinden OSB'lere daha uygun fiyatlarla elektrik tedarik edilmesi amacıyla direkt hat çekilmesi sağlanacaktır.	Trafo merkezinden OSB'lere direkt çekilen hat sayısı, elektrik tüketim birim fiyatlarındaki düşüş	OSB Müdürlükleri, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
	1.23. Çankırı ilinden diğer illere karayolu ulaşım hatları planlanacaktır.	Çankırı ilinden gerçekleştirilen karayolu sefer sayısı, taşınan yolcu sayısı	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
	1.24. Hızlı tren ve havaalanı gibi ulaşım ağının çeşitlendirilmesi sağlanacaktır.	Çankırı ilinden gerçekleştirilen sefer sayıları, taşınan yolcu miktarı	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
	1.25. Mevcut demiryolu hattının modernizasyonu ve diğer illerle ve OSB'lerle olan ulaşım bağlantısının çeşitlendirilmesi sağlanacak.	Modernizasyonu tamamlanmış demiryolu ağı, demiryolu bağlantısı sağlanmış OSB sayısı	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
	1.26. Çankırı iline en yakın konumda bulunan İnebolu Liman yolunun ulaşım anlamında iyileştirilmesi sağlanacak.	Çankırı-İnebolu arasındaki bölünmüş yol uzunluğu	Karayolları Genel Müdürlüğü
	1.27. Çankırı çevre yolunun tamamlanması sağlanacak. Çankırı ilinin ilçe yol bağlantılarının iyileştirilmesi sağlanacak.	Tamamlanmış bölünmüş yol uzunluğu	Karayolları Genel Müdürlüğü
	1.28. Ulusal ambar ya da lojistik merkez açılması sağlanacak.	Açılmış olan ulusal ambar ya da lojistik merkez sayısı	Çankırı TSO, Bilim Sanayi Teknoloji Bakanlığı
	5.Bürokrasi/Mevzuat	1.29. Yeni bir yatırım teşvik sistemi ile teşvik kapama işlemlerinin firmalar lehine daha hızlı bir şekilde kapatılması sağlanacaktır.	Teşvik kapama işlemleri ortalama süresi
1.30. Turizm yatırım ve işletme belgelerinin onayının daha kısa sürmesi sağlanacaktır.		Turizm yatırım ve işletme belgelerinin onay süreleri	Turizm Bakanlığı
1.31. OSB'lerde enerji bağlantısı müsaadesi alınmasının kolaylaştırılması sağlanacaktır.		Enerji bağlantısı müsaadesi onay süreleri	TEİAŞ, EPDK, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

	1.32. Yatırım amaçlı yapılacak olan imar planları için istenen görüşlerin ve yer tahsislerinin kolaylaştırılması sağlanacaktır.	Yer tahsisi onay süreleri	Kamu Kurumlarının İl Müdürlükleri, Maliye Bakanlığı, Milli Emlak Genel Müdürlüğü
	1.33. Öz tüketime sahip OSB tüzel kişiliklerinin bağlanabilirlik izin alma sürelerinin kısaltılması sağlanacaktır. Trafo kapasitelerinin artırılması sağlanacaktır.	Artırılmış trafo kapasiteleri ve izin alma süreleri	TEİAŞ, TEDAŞ, EPDK, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
6.Finansmana Erişim/Teşvikler/Destekler	1.34. Yeni teşvik sistemi ile Çankırı ilinde yenilenebilir enerji alanında özel teşviklerin sunulması sağlanacaktır.	Yenilenebilir enerji sektöründe Çankırı ilinde sağlanan teşvikler	Ekonomi Bakanlığı, Enerji Bakanlığı
	1.35. Tarımda çiftçi için tohum alımı veya hayvancılıkta hayvan alımı için alternatif destek mekanizmalarının sunulması sağlanacaktır.	Çankırı ilinde tarım ve hayvancılık alanında destek alan firma sayısı	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
	1.36. Finansmana erişim anlamında kurumların mali desteklerinin çeşitlendirilmesi ve tanıtımının etkin yapılması ve ihracata yönelik desteklerin artırılması sağlanacaktır.	Kurumlar tarafından sunulan farklı mali destek sayıları, Tanıtım toplantıları	KUZKA, TKDK, İŞKUR, KOSGEB, Ekonomi Bakanlığı
7.Tanıtım/İmaj	1.37. Çankırı ilindeki marka değerlerin görsel ve yazılı ortamda daha etkin tanıtımı sağlanacaktır. Coğrafi işaret tescilli ürün sayısının artırılması sağlanacaktır.	Yapılan tanıtım çalışması sayısı, Tescilli coğrafi işaretli ürün miktarı	Çankırı Valiliği, Çankırı Belediyesi, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı, Çankırı TSO, TürkPatent
	1.38. Alternatif turizm faaliyetlerine yönelik teşvikler artırılabacaktır.	Alternatif turizm alanında sunulan destekler	Turizm Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, KUZKA
	1.39. Uluslararası alanda Çankırı ili tanıtımı daha etkin gerçekleştirilecektir.	Uluslararası alanda gerçekleştirilen tanıtım etkinliği sayısı	Çankırı Valiliği, Çankırı Belediyesi, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı
	1.40. Kaya tuzu gibi Çankırı'ya özgü ürünlerde coğrafi işaret tescili alınacaktır.	Alınan tescilli coğrafi işaret sayısı	Türk Patent Enstitüsü

8.Kurumsal Kapasite	1.41. Çankırı ilinin tüm ilçelerinde tanıtım levhalarının bulunması sağlanacaktır.	Çankırı ilinde Türkçe ve İngilizce yerleştirilen yeni levha sayısı	Çankırı Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü
	1.42. Kurşunlu'da kurulacak olan termal otel sayısı ve mevcut otellerinde kalitesi artırılabilecektir.	Kurşunlu'da kurulan Belediye ve Turizm Bakanlığı onaylı tesis sayısı	Kurşunlu Belediyesi, Turizm Bakanlığı
	1.43. Çankırı ilinde restore edilmiş tarihi bina, meydan vb. sayısının artırılması sağlanacaktır.	Restorasyonu tamamlanmış yapı sayısı	Çankırı Belediyesi, Çankırı İl Özel İdaresi, Turizm Bakanlığı
	1.44. Çankırı'ya yapılacak fuar, toplantı veya kongre merkezi alanı sayısının artırılması sağlanacaktır.	Açılacak olan fuar toplantı ve kongre merkezi alanı sayısı	Çankırı Belediyesi, Çankırı TSO
	1.45. Çankırı ilinde ihracatçı firma sayısı ve toplam ihracat miktarı artırılabilecektir.	Çankırı ili dış ticaret verileri, ihracatçı firma sayısı	Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), Türkiye İstatistik Kurumu
	1.46. Ar-Ge alanında firmaların KOSGEB, KUZKA ve TÜBİTAK ile çalışmaları teşvik edilecektir. Firmaların kalite yönetim sistemleri hakkında bilgilendirilmesi sağlanacaktır.	Ar-Ge alanında gerçekleştirilen proje sayısı, Kalite yönetimi belgesi alan firma sayısı	KOSGEB Çankırı İl Müdürlüğü, KUZKA, TÜBİTAK, Bilim Sanayi Teknoloji Bakanlığı
	1.47. Tarımsal ürünlerin işlenmesinde farklılaşmaya yönelik çalışmalar yapılması sağlanacaktır.	Çankırı ilinde faaliyet gösteren gıda imalatı yapan firma sayısı	Çankırı TSO, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Çankırı İli Üretici Birlikleri
	1.48. Hayvancılık alanında entegre bir tesisin kurulması teşvik edilecektir.	Çankırı ilinde hayvancılık alanında entegre tesis sayısı	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
	1.49. Tarımsal ürünlerin işlenmesinde farklılaşmaya yönelik bilinçlendirme çalışmaları yürütülecek ve destek mekanizmaları oluşturulacaktır.	Üretilen organik ürün miktarı	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
	1.50. Arıcılıkta marka değeri oluşturulmaya çalışılacaktır. Bal üretim miktarı artırılabilecektir.	Pazara kendi markasıyla ürün sunan üretici sayısı	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
	1.51. Geleneksel üretime yönelik destek ve tanıtım mekanizmaları artırılabilecektir.	Geleneksel üretim yapılan tesis sayısı	Çankırı Esnaf ve Sanatkarlar Odası, Çankırı TSO

2.1. 2017 YILI EYLEM PLANI

2.1.1. Açıklamalar

Çankırı'nın, başkent Ankara'ya yakın olması, Çankırı'da iş imkanlarının ve sosyal imkanların kısıtlı olması, yıllar itibariyle Çankırı'da yaşayan nüfusun azalmasına neden olmuştur. Şöyle ki 2013 yılında 190 bin olan nüfus 2016 yılına gelindiğinde 183 bin olarak dikkat çekmektedir. Son yıllarda Çankırı'da organize sanayi bölgelerinde (OSB) büyük ölçekli yatırımların olması, Çankırı'da iş bulma olanaklarının artmasını sağlamıştır. Yatırım teşvik sisteminde organize sanayi bölgelerine yatırım yapan yatırımcıların sistemde bir alt bölge desteklerinden faydalanması Çankırı'nın 6.bölge desteklerinden faydalanırken Ankara'nın 1.bölge desteklerinden faydalanması, Çankırı'yı yatırımcılar açısından cazip hale getirmektedir.

Çankırı'da faal olan Yakınkent OSB, yaklaşık 600ha alan üzerinde kuruludur. Bu organize sanayi bölgesi, alan olarak tek başına TR82 bölgesinde Kastamonu ve Sinop'ta faal olan bütün OSB'lerin toplamından daha büyüktür ve faaliyet gösteren firmalar daha ziyade büyük ölçekli firmalardır. OSB'de faaliyet gösteren yalnızca bir otomotiv lastik firması tek başına mevcut durumuyla yaklaşık 1000 kişilik istihdam oluşturmaktadır ve yatırımı komple tamamlandığında 2.000 kişilik istihdam oluşturması hedeflenmektedir. Çankırı'daki bütün organize sanayi bölgeleri ilin yatırım ortamı açısından büyük önem arz etmektedir.

Özellikle OSB'lerin altyapı çalışmalarının tamamlanması yeni yatırım yapacak yatırımcılar açısından önemlidir. OSB'lerin altyapılarının tamamlanarak yeni parsellerin yatırımcıların kullanıma sunulması Çankırı'daki iş imkanlarının artmasıyla birlikte, ildeki nüfusun da yıllar itibariyle sürdürülebilir şekilde artmasını sağlayacaktır. 2017 ve 2018 yılı eylemlerin seçiminde yatırımcılar için önemli olan Organize Sanayi Bölgeleri altyapı çalışmaları seçilmiştir. Çankırı'nın konumu itibariyle Ankara ve İstanbul gibi büyükşehirlerle yakın olan ilçelerinde OSB'ler olması sebebiyle ve OSB'lerin istihdama en büyük ve kalıcı katkıyı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu nedenle sanayi altyapısı yatırımları önemsenmiştir.

2.1.2. Tablo

2.1.2.1. Geçmiş Yıl (2017) Eylem Planı Gerçekleşmeleri Tablosu

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı (Ay Olarak)	Tamamlanma Durumu (Tamamlandı / Tamamlanmadı)	Tamamlanmadı ise Gerekçe (En Fazla 1 cümle)
1	Çerkeş OSB 2. Etap altyapı (Telekom, yol, elektrik, içme suyu hattı, kanalizasyon vb) çalışmalarının tamamlanması.	Çerkeş (OSB) Organize Sanayi Bölgesi'nde 2.etap kısmında altyapı çalışmalarının devam etmesi ve sosyal altyapının (spor alanı, restoran, kafe vb) gelişmemiş olması	Çerkeş OSB Müdürlüğü	3.700.000	31.12.2017	Tamamlanmadı	Telekom, yol, içme suyu hattı, kanalizasyon tamamlandı. Elektrik ihalesi tamamlandı, güvenlik soruşturması devam ediyor, elektrik çalışması devam edecek.
2	Çerkeş OSB 2. Etap altyapı (Telekom, yol, elektrik, içme suyu hattı, kanalizasyon vb) çalışmalarının tamamlanması.	Çerkeş (OSB) Organize Sanayi Bölgesi'nde 2.etap kısmında altyapı çalışmalarının devam etmesi ve sosyal altyapının (spor alanı, restoran, kafe vb) gelişmemiş olması	Çerkeş OSB Müdürlüğü	3.700.000	31.12.2017	Tamamlanmadı	Binanın ihalesi tamamlandı. Firmanın ohal soruşturması devam ediyor.
3	Çerkeş OSB 2. Etap altyapı (Telekom, yol, elektrik, içme suyu hattı, kanalizasyon vb) çalışmalarının tamamlanması.	Çerkeş (OSB) Organize Sanayi Bölgesi'nde 2.etap kısmında altyapı çalışmalarının devam etmesi ve sosyal altyapının (spor alanı, restoran, kafe vb) gelişmemiş olması	Çerkeş OSB Müdürlüğü	3.700.000	31.12.2017	Tamamlanmadı	

4	Yakinkent OSB'de elektrik altyapı şebekesinin oluşturulmasına başlanması	1.3.Yakinkent OSB'de altyapı çalışmalarının devam etmesi, arıtma tesisi ve doğalgazın olmaması	Yakinkent OSB Müdürlüğü	12.000.000	31.12.2017	Tamamlanmadı
5	Yakinkent OSB'de elektrik altyapı şebekesinin oluşturulmasına başlanması	1.3.Yakinkent OSB'de altyapı çalışmalarının devam etmesi, arıtma tesisi ve doğalgazın olmaması	Yakinkent OSB Müdürlüğü	12.000.000	31.12.2017	Tamamlanmadı
6	Yakinkent OSB'de elektrik altyapı şebekesinin oluşturulmasına başlanması		Yakinkent OSB Müdürlüğü	12.000.000	31.12.2017	Tamamlanmadı

2.1.3. Plan Yılı (2018) Eylemleri Tablosu

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Yöneldiği Sorun Alanı	Yöneldiği Sorun Alanı	Yöneldiği Sorun Alanı
1	Çerkeş OSB 2. Etap altyapı (Telekom, yol, elektrik, içme suyu hattı, kanalizasyon bağlanması vb) çalışmalarının tamamlanması.	Çerkeş (OSB) Organize Sanayi Bölgesi'nde 2.etap kısmında altyapı çalışmalarının devam etmesi ve sosyal altyapının (spor alanı, restoran, kafe vb) gelişmemiş olması	Çerkeş OSB Müdürlüğü	1.000.000	Aralık 2018
2	Çerkeş OSB 2. Etap altyapı (Telekom, yol, elektrik, içme suyu hattı, kanalizasyon bağlanması vb) çalışmalarının tamamlanması.	Çerkeş (OSB) Organize Sanayi Bölgesi'nde 2.etap kısmında altyapı çalışmalarının devam etmesi ve sosyal altyapının (spor alanı, restoran, kafe vb) gelişmemiş olması	Çerkeş OSB Müdürlüğü	1.000.000	Aralık 2018
3	Çerkeş OSB 2. Etap altyapı (Telekom, yol, elektrik, içme suyu hattı, kanalizasyon bağlanması vb) çalışmalarının tamamlanması.	Çerkeş (OSB) Organize Sanayi Bölgesi'nde 2.etap kısmında altyapı çalışmalarının devam etmesi ve sosyal altyapının (spor alanı, restoran, kafe vb) gelişmemiş olması	Çerkeş OSB Müdürlüğü	1.000.000	Aralık 2018
4	Çerkeş OSB 2. Etap altyapı (Telekom, yol, elektrik, içme suyu hattı, kanalizasyon bağlanması vb) çalışmalarının tamamlanması.	Çerkeş (OSB) Organize Sanayi Bölgesi'nde 2.etap kısmında altyapı çalışmalarının devam etmesi ve sosyal altyapının (spor alanı, restoran, kafe vb) gelişmemiş olması	Çerkeş OSB Müdürlüğü	1.000.000	Aralık 2018
5	Çerkeş OSB 2. Etap altyapı (Telekom, yol, elektrik, içme suyu hattı, kanalizasyon bağlanması vb) çalışmalarının tamamlanması.	Çerkeş (OSB) Organize Sanayi Bölgesi'nde 2.etap kısmında altyapı çalışmalarının devam etmesi ve sosyal altyapının (spor alanı, restoran, kafe vb) gelişmemiş olması	Çerkeş OSB Müdürlüğü	1.000.000	Aralık 2018



ÇANKIRI İLİ YATIRIM DESTEK ve TANITIM STRATEJİSİ 2018-2023



**T.C. KUZUY ANADOLU
KALKINMA AJANSI**
NORTH ANATOLIAN DEVELOPMENT AGENCY

Cebrail Mah. Saray Sk. No: 1 37200 Kastamonu / TÜRKİYE
Tel. : +90 (366) 212 58 52 • Faks: +90 (366) 212 58 55
E-posta: bilgi@kuzka.gov.tr
@TC_KUZKA

Bölgenin Pusulası,
Özgün Fikirlerin Referans Noktası

www.kuzka.gov.tr